Het een en ander over robben

met tekeningen van J. J. ter Pelkwijk †

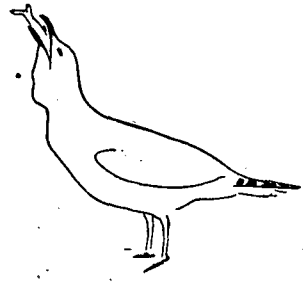
De Vliehors is een robbenplaat bij uitnemendheid. Iedere dag kan men daar bij laagwater de robben in hun doen en laten nagaan. De plaats, waar zij zich bij voorkeur ophouden, is de Zuid-Oostkant van de Hors, daar waar de stroomgeul vlak langs de Hors schuurt. Dit is voor hen de veiligste plaats, daar ze bij het geringste onraad in een ogenblik tijd in de geul kunnen komen.

Ik had er mijn scheepje geankerd, alleen om hun leventje daar op de plaat eens te kunnen nagaan. De eerste dagen leek het of mijn opzet zou mislukken, want de robben kwamen niet op de Hors, doch vormden hier en daar kleine groepjes op de „Steenbol".

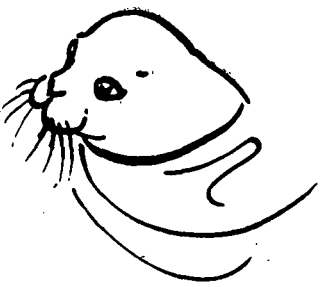
Mijn scheepje was vreemd voor hen; het is opvallend hoe de robben de vaartuigen uit elkaar kennen. De vissersvaartuigjes, welke daar met keerwant visten, vertrouwden ze volkomen, doch zo gauw er een vreemd schip in de buurt verscheen, waren ze onrustig; en als het wat te dicht in de buurt kwam waren ze zó in het water.

Daar mijn scheepje er rustig lag en er nooit een schot gelost werd, kwamen ze langzamerhand op de oude plaats terug en weldra lagen er weer 28 robben op de Hors te zonnen. Het duurde dan ook niet lang meer of ze kwamen uit nieuwsgierigheid in de nabijheid van mijn scheepje zwemmen en af en toe kwam er zo'n rondkoppige snorbaard boven het water uit kijken om eens te zien wat ik hier eigenlijk uitvoerde. Zó dook de kop aan de voorplecht op, een minuut later weer aan de achterkant en zwom dan tegen de stroom in, zodat hij ongeveer op de zelfde plaats bleef.

In dit betrekkelijk kleine roedel was het ook al geen koek en ei. Altijd betwistten ze elkaar de plaatsen. Dit ging er soms zeer heftig aan toe, zodat ze elkander dan vrij ernstig verwondden. Er was er een bij, welke steeds door de anderen verdreven werd, zodat deze dan teneinde raad buiten het roedel sliep of lag te zonnen. Toch scheen deze daaraan niet te kunnen wennen, want elke keer probeerde de rob het weer om tussen zijn makkers te kruipen. Telkens bracht hij het gehele roedel hiermee in opschudding en hij moest dan toch weer de vlucht nemen. Soms kwam het zelfs tot een korte achtervolging, en daarna lag hij een meter of 10 van de anderen verwijderd. Als allen dan weer uit gewenteld en gekrabd waren, sliep het roedel, behalve de kluizenaar. Af en toe

ging zijn kop omhoog en keek naar alle kanten. Hij was dan ook altijd de eerste, die bij het verschijnen van een onbekend scheepje in het water plonsde. Dus hij deed dienst als wachter van het roedel want de anderen schrikten door hem op en volgden zijn voorbeeld.

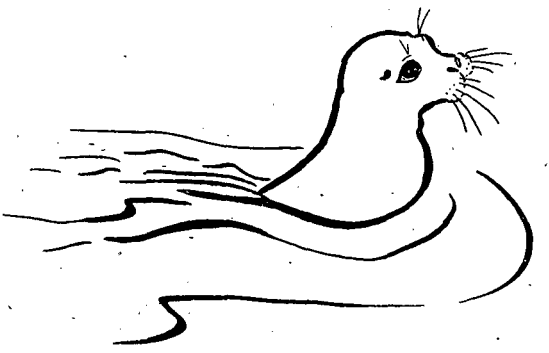

In de Julimaand zag ik het eerste jong geboren worden. Het was laat in de avond en al bijna donker ; het onweerde hevig, zodat het licht niet van de lucht kwam. De robbenmoer lag een twintig meter uit het roedel. Door het felle licht zo af en toe kon ik het jong vlak na de geboorte door mijn kijker goed waarnemen. Het werd geboren zonder embryonaal haarkleed. Onze robben hebben dus van hun geboorte af hun normale pels.

Een enkele keer gebeurt het dat er een jong met het witwollige haarkleed gevangen wordt. Een exemplaar is in het Nat. Hist. museum te Den Helder. Dit is nabij Zoutkamp gevangen, doch het is het jong van een afgedwaalde fjordrob.

Onze robben brengen in de regel één jong ter wereld, doch twee is niet zo'n grote zeldzaamheid. Van deze tweeling gaat er beslist één verloren, daar het robbenjong het instinkt om de moer te volgen mist. Zodoende moet de robbenmoer het jong wel volgen. Bij twee jongen is dit voor haar niet mogelijk, daar de een hierheen en de ander daarheen zwemt. Het afgedwaalde jong is dan reddeloos verloren en komt in de regel hier of daar klagend op het strand terecht. Zo'n jong voelt zich tot alles aangetrokken, ja zelfs tot den mens, waar het dan op af komt en hem volgen wil. Veelal wordt zo'n jong uit medelijden meegenomen en vindt het na enkele dagen de dood.

De robbenmoer is gewoonlijk zeer bezorgd voor haar jong, hetgeen ik zelf ondervonden heb. Het was in Augustus. Er lagen 5 robben op de Steenbol bij de Vliehors, waaronder een moer met een jong. Allen waren in diepe rust. Ik liet er me in een klein bootje heen drijven. Voorzichtig ankerde ik naast de zandplaat en kroop de plaat op. Toen ik op ± 10 meter afstand was, ontwaakte de eerste rob en met een schorre knor schrok het vier-

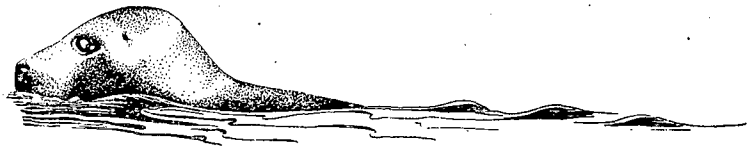

tal wakker en repte zich naar het water. Alleen het jong sliep rustig verder. De moer was al in de geul, plotseling scheen het tot haar door te dringen dat ze haar jong vergeten had. Ondanks mijn aanwezigheid kwam ze vrij snel de plaat weer op, stootte het jong wakker en duwde het naar het water zonder zich in het minst om mij te bekommeren. In het water zwom ze boven op het jong en drukte het onder.

Door lange waarnemingen leert men elk dier kennen. Daardoor bleek het mij, dat een bepaalde rob zijn eigen visroute volgt. Zo werd de haringkom, welke aan de Texelse kust geplaatst was, steeds door dezelfde rob geplunderd, hetgeen voor de visser een flinke schadepost betekende. Nu is door het afschieten van één zo'n exemplaar het kwaad geleden, dus behoeft men zeker niet de gehele troep uit te roeien !

Nu de robben tot pelswild gepromoveerd zijn en er geen premie meer op hun voorpoten staat, hopen we, dat het met de aasjagerij afgelopen zal zijn en dat er alleen weidelijk op zelfstandige dieren gejaagd zal worden.

Alkmaar. GERRIT DE BEURS.

Bedreiging van onze wilde flora.

De Rijksvoorlichtingsdienst voor de Pluimveeteelt te Beekbergen geeft een brochure uit, „Onkruiden als konijnenvoer", waarin o.m. de gevlekte dovenetel (Laminium maculatum L.) als een waardevol voeder wordt aangeprezen. Alsof we deze, alleen in enkele streken meer algemeen zijnde plant, niet dienen te beschermen. Ook de grote klis (Arctium Lappa L.) wordt er in genoemd. Deze plant is voor ons land vrij zeldzaam en, al is ze dan sociologisch niet belangrijk, ze moet met rust worden gelaten. Al met al weer eens een voorbeeld hoe onnadenkend zelfs dergelijke rijksinstellingen nog vaak met onze schaarse schatten omspringen.

G. v. d. ZANDEN.